

**New trends in Nonviolent Resistance –
'Between new authority and attachment'**

Tweede internationale congres Nonviolent Resistance, georganiseerd door Stichting Opvang te Brussel i.s.m. het Lorentzhuis te Haarlem

[Antwerpen, 29-30 maart 2012]

Paul Jacobse

Najaar 2005 hoorde ik Haim Omer voor het eerst vertellen van zijn ideeën over geweldloos verzet in gezinnen. Geweldloos verzet is vanuit zijn visie het alternatief bij uitstek voor symmetrische dan wel complementaire escalaties in gezinnen en op scholen. De behandelmethode is inmiddels uitgegroeid tot een opvoedingsstijl, Nieuwe Autoriteit genaamd. Na het eerste internationale congres in 2011 (Rodenburg, 2012) vond dit jaar het tweede plaats in Antwerpen. Er is veel overlap, maar dat is geen punt: de boodschap van de Nieuwe Autoriteit kan niet vaak genoeg verteld worden.

Als eerste spreker vertelt Haim Omer, werkzaam aan de universiteit van Tel Aviv, opnieuw zijn verhaal, dat zich blijft ontwikkelen: over het verschil tussen de nieuwe en de oude autoriteit; over de verbinding met de hechtingstheorie, de veilige haven en de ankerfunctie die ouders dienen te vervullen voor hun kinderen (zie ook Rodenburg, 2012). Ik ben wederom onder de indruk. Zijn kracht zit voor mij in zijn taalgebruik en de toepasbaarheid van de Nieuwe Autoriteit binnen vele behandelingen en settings.

Een kleine kanttekening wil ik toch maken. Omer noemt de Nieuwe Autoriteit niet hiërarchisch en verbindt de oude autoriteit aan straffen en belonen, waarin actie reactie is. Maar hiërarchie is volgens mij heel acceptabel zolang geen sprake is van machtsmisbruik of onderdrukking. Regels

en consequenties kunnen heel goed werken, wanneer ze van tevoren voor iedereen duidelijk zijn én de ouder de eigen emoties blijft reguleren. Ze bijten absoluut niet met de ideeën van de Nieuwe Autoriteit. Integendeel, net als de *sit in* (een belangrijke interventie binnen de Nieuwe Autoriteit) geven regels ouders het gevoel dat ze iets kunnen doen tegen het onaanvaardbare gedrag van hun kind. Kinderen varen wel bij die duidelijkheid, zolang veiligheid en positiviteit de focus blijven. Straffen zijn escalierend wanneer ze afhankelijk worden van de emoties van de ouder. Recent onderzoek naar de werkzame factoren binnen Multisysteemtherapie (MST) toont dit nog weer eens aan (Dekovic, Asscher, Manders, Prins, & Van der Laan, 2012).

Iris Sachar Lavie, psycholoog aan de Bar Ilan-universiteit in Israël, belichtte de invloed van de digitale revolutie op de ouder-kindrelatie en de ouderlijke autoriteit. De digitale generatie, de kinderen, stelt de digitale immigranten, de ouders, voor nogal wat uitdagingen. Onze kinderen worden blootgesteld aan een 'mediatsunami'. Hoe kan ik als ouder daar zicht op houden? Hoeveel uren per dag op het internet is normaal voor mijn kind? Hoe houd ik al die ontwikkelingen bij? Stimuleren computerspelen het gebruik van geweld door mijn kind? Overschrijd ik de privacygrenzen van mijn kind als ik hem of haar volg op Facebook? Het antwoord op deze vragen ligt natuurlijk – dat was te verwachten – bij de ankerfunctie. Is jouw kind te ver de zee op, dan zal je de ankerlijn moeten binnenhalen. Hoe verder jouw kind al op zee is, des te meer moeite dat zal kosten en des te meer steun van je netwerk zul je als ouder nodig hebben. Des te groter is tegelijk de urgentie om het anker te hanteren door ouderlijke aanwezigheid en geweldloos verminderen van compu-

tertijd. Hoe vaker je het verhaal hoort, hoe vanzelfsprekender het wordt.

Maar de praktijk blijft weerbarstig. Bijvoorbeeld in situaties waarin hulpverleners en cliënten in een open dan wel verborgen conflict zijn, of waar de moeilijkheden ondanks intensieve behandeling niet overwonnen kunnen worden en alle betrokkenen de hoop verliezen, teleurgesteld raken en niet meer weten wat te doen. Hans Bom van het Lorentzhuis was de volgende plenaire spreker. Hij beschreef aan de hand van een drietal voorbeelden hoe de principes van geweldloos verzet ook in heel complexe casussen een baken op zee zijn waarmee de weg naar een veilige haven kan worden gevonden.

Ik bezocht de workshop van De Banjaard, een centrum voor (poli)klinische en thuisbehandeling voor kinderen en ouders met een verstandelijke beperking. Een behandeling op basis van Nieuwe Autoriteit is mogelijk, zolang je maar veel uitleg geeft, aansluit bij het cognitieve niveau en tempo van het kind en de ouder, en visualiseert. Zo hebben zij de handleiding geweldloos verzet voor ouders (Omer, 2007) met illustraties toegankelijk gemaakt, en laten ze ouders met behulp van drie gekleurde emmertjes prioriteiten stellen aan de probleemgedragingen van hun kind.

Irit Schorr-Sapir, werkzaam in het Schneider kinder-medisch centrum in Israël, demonstreert hoe in geval van schoolweigering de methodiek van geweldloos verzet in vier stappen de terugkeer naar school bewerkstelligt. De eerste stap helpt ouders hun kind weer te gaan bejegenen als een scholier. In de tweede stap wordt school in huis gebracht. De derde stap is die van blootstelling aan het schoolgebouw en de klas. De vierde stap loopt door alle eerdere stappen heen en bestaat uit het toepassen van gereedschappen als de

statement of aankondiging, de *sit in*, verzoeningsgebaren en het minutieus bijhouden van het kleinste succes.

Frank van Hoken, systeemtherapeut bij de Opvang in Brussel, belicht de betekenis van geweldloos verzet in de opvoeding van pleegkinderen. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat pleegkinderen een hoog risico lopen om emotionele en gedragsproblemen te ontwikkelen. In veel gevallen brengen ze die al mee naar het pleeggezin. Pleegouders hebben dan ook training en ondersteuning nodig om niet met afwijzing te reageren op de afwijzing door hun pleegkind. Zij moeten liefde en leiderschap kunnen bieden. Pleegzorg Vlaanderen heeft hiertoe een trainingsprotocol voor pleegouders ontwikkeld, met daarin directe ondersteuning aan huis en aandacht voor samenwerking met de biologische ouders. Een wetenschappelijk onderzoek loopt nog tot juli 2013. De eerste uitkomsten zijn veel belovend.

Idan Amiel, ook werkzaam in het Schneider kinder-medisch centrum in Israël, gaf de aftrap voor de tweede dag met zijn verhaal over geweldloos verzet in scholen en instellingen. Amiel geeft een krachtig alternatief voor de eenzame leerkracht in de klas of sociotherapeut op de groep. We werken als een team, we maken fouten als een team, we denken als een team en ik als individu ben deel van dit team. Dus zelfs als ik alleen ben in deze moeilijke situatie, voel ik me niet alleen. En... we vergeten de kinderen nooit! Ook niet als zij zich als kleine criminelen gedragen. Hij nodigde ons uit om ook na dit congres een gemeenschap te blijven en ons aan te sluiten bij de New Authority Network International.

Peter Jacob, werkzaam als systeemtherapeut bij the Britse National Health Service, vertelt over de toepassing van de Nieuwe Autoriteit in multiprobleemgezinnen. Hij

doelt op gezinnen waar de relaties door- drenkt zijn met problemen en conflicten, die platgelopen worden door de hulpver- lening en waar behalve de kinderen ook de ouders getraumatiseerd zijn door het geweld. Dit zijn de uitdagingen waarvoor je als hulpverlener komt te staan. Jacob staat stil bij elk van deze uitdagingen. Hij geeft mooie concrete voorbeelden zoals: ‘Welke stap in het weer “terugnemen” van uw huis kunt u maken tussen nu en de volgende week?’

Wat helpt bij agressieve kinderen, helpt ook bij angstige kinderen, betoogt Haim Omer tot besluit. Het is de attitude van de ouders waar het allemaal om draait. In het geval van kinderen met een angststoornis moeten we ouders motiveren hun kind te steunen in plaats van te beschermen. Beschermen leidt tot overnemen, waarbij ouders stukje bij beetje hun eigen vrij- heid inleveren en het kind nog hulpelozer wordt. Angstige kinderen zijn minder ang- stig als ouders niet in de buurt zijn. Steun laat kinderen dingen doen die ouders niet kunnen. Dus helpen we ouders om een aankondiging te doen naar hun angstige kind: ‘Wij ouders begrijpen je lijden. Maar we willen niet langer toegeven aan je angsten. We zullen het niet langer geheim

houden. We doen dit, omdat we weten dat toegeven jou niet gaat helpen en omdat we van je houden’. Zo worden ouders weer anker voor hun kind.

Ik doe vele sprekers plenair en in work- shops tekort en verwijs dan ook graag naar de websites hieronder. Geweldloos verzet leeft, ontwikkelt zich en vindt toepassing in vele settings. Gandhi zou verheugd zijn.

We kijken uit naar het derde internatio- nale congres in München in 2013.

Paul Jacobse is maatschappelijk werker en sy- steemtherapeut, gespecialiseerd in multisysteem- therapie, werkzaam bij De Waag en MST-Neder- land. E-mail: paul.jacobse@mst-nederland.nl.

Literatuur

Dekovic, M., Asscher, J., Manders, M., Prins, P., & Laan, P. van der (2012). Within-intervention change – Mediators of intervention effects during Multisystemic Therapy. *Journal of Con- sulting and Clinical Psychology*, in press.
 Omer, H. (2007). *Geweldloos verzet in gezinnen*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
 Omer, H. (2011). *Nieuwe Autoriteit – Samen ver- ken aan een krachtige opvoedingsstijl thuis, op school en in de samenleving*. Amsterdam: Hogrefe/Molemann.
 Rodenburg, L. (2012). Beyond behaviour – Non vi- olent resistance. *Systeemtherapie*, 24(1), 43-45. www.newauthority.net www.opvang.be/conferentie/index.html

Blueprints for violence prevention

Conferentie georganiseerd door het Center for the Study and Prevention of Violence [San Antonio, Texas, 11-13 april 2012]

Marion Dik & Marije Eijgendaal

De subtitel van de tweejaarlijkse confe- rentie ‘Blueprints for violence prevention’ luidt ‘Committed to youth, families and a stronger tomorrow’; dat duidt op de doel-

groep en het hogere doel. De organisatie is in handen van een onderzoeksgroep van de universiteit van Colorado. Sinds 1996 houdt men zich bezig met de vraag welke behandelprogramma’s met betrekking tot antisociaal gedrag en drugsproblematiek evidence-based zijn. Als criterium voor evi- dence-based geldt hier dat minstens twee wetenschappelijke onderzoeken (lieft van verschillende onderzoeksgroepen) van hoog niveau en met gerandomiseerde